

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İnsani gelişim açısından ciddi bir sorun olan “**çocuk işçiliği**” yasal düzenlemelere ve alınan tedbirlere rağmen ülkemizde önemli bir sorun olmaya devam etmektedir.

UNICEF çocuk işçiliğini, “**çocuğun kendisine bir şekilde zarar veren bir işi üstlenmesi**” olarak tanımlamaktadır. Yine UNICEF kaynaklarına göre çocuk işçiliği, çocukların sağlığı, güvenliği ve çocukluğunu yaşaması bakımından zararlı olabilmekte, çocukları normal fiziksel ve zihinsel gelişiminden yoksun bırakmaktadır. Çocuk işçiler, ücretsiz işçi ya da ucuz işgücü olarak en çok sömürülen kesimi oluşturmaktadır.

İstatistikler, çalışan çocukların önemli oranda sağlıklı bir çevreden ve temel özgürlüklerden mahrum kalarak; fiziksel, sosyal, kültürel, duygusal ve eğitsel gelişimlerine zarar veren koşullarda çalıştırıldıklarını ortaya koymaktadır.

“Çocuk işçiliği”, çalışan çocukların yoksulluk döngüsünden kurtulmasının en önemli yolu olan eğitim alma hakkına erişmelerine de engel olmaktadır. DİSK Araştırma Enstitüsü’nün Nisan 2013’te yayınladığı Çocuk İşçiliği Raporu’na göre, 30.03.2012 tarihinde TBMM’de kabul edilerek yasalaşan “İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile yapılan değişiklikle ortaokulun bitiş yaşı ile bağlantılı olarak **çocuk işçilik yaşı fiilen 13’e düşmüştür.**

TÜİK’in 2012 (Ekim-Kasım-Aralık) Çocuk İşgücü İstatistiklerine göre, Türkiye’de yaklaşık 15,2 milyon çocuğun 893.000’i çalışmaktadır. Bunun 292.000’i 6-14 yaş, 601.000’i ise 15-17 yaş aralığındadır. **Çalışan çocukların %50,2’si okula devam etmemektedir.**

TÜİK verilerine göre 2006 yılına kadar azalma eğiliminde olan çocuk işçi sayısı, 2006 yılından sonra özellikle tarım kesiminde tekrar artmaya başlamıştır. 2006 yılında tarım sektöründe çalıştırılan çocuk sayısı 326.000 iken, bu sayı 2012 yılında 399.000’e yükselmiştir. UNICEF kaynaklarına göre bu artışın en önemli nedenleri *yoksulluk ve gelir dağılımındaki adaletsizliktir.*

Bununla beraber, TÜİK’in 2012 istatistiklerine dayanak oluşturan anket, önceki yıllarda olduğu gibi, yine Hanehalkı İşgücü Anketi ile birlikte Ekim, Kasım ve Aralık aylarında uygulanmıştır. **Anketin uygulandığı dönemin, mevsimlik tarım işçisi ailelerin memleketlerine döndüğü dönemi kapsadığı dikkate alındığında yukarıda verilen rakamların gerçek çocuk işçi sayısını yansıtmadığı ve çocuk işçi sayısının çok daha fazla olduğu açıktır.**

AFAD ve BM Mülteciler Yüksek Komiserliği tarafından yapılan açıklamaya göre, son yıllarda Suriye’den gelen mültecilerin yarısı çocuk olup, çoğunluğu 11 yaşın altındadır. Suriyeli çocukların da Türkiye’de iş gücüne katıldığı, hatta ILO tarafından çocuk işçiliğinin en kötü üç biçimi olarak belirlenen sektörlerde çalıştıkları görülmektedir.

Çocuk işçiliği konusunda önemli bir sorun da sağlık alanındadır. Çocuk işçiler yetişkinlerle aynı koşullarda çalıştıklarından yetişkinlerin karşılaştığı tüm risklerle karşı karşıyadır. Vücutları, zihinleri ve tecrübeleri yeterli olmadığından yetişkinlere göre daha fazla risk altındadırlar. Bunun yanı sıra özellikle mevsimlik tarım işlerinde çalışan çocuklar aileleriyle

sürekli yer değiştirdiklerinden, aile hekimleri tarafından izlenememekte, aşıları zamanında ve tam olarak yapılamamakta, sağlık sorunu yaşadıklarında sağlık kurumlarına erişimlerinde sıkıntı yaşanmaktadır.

Bu bağlamda, çocuk işçiliğinin ülkemizde önemli bir sorun olarak devam ettiği ve geleceğimiz olan çocuklarımızın temel hak ve ihtiyaçlarından daha fazla mahrum kalmaması için gerekli tedbirlerin alınması gerektiği açıktır. Bu nedenle;

- Ülkemizde yabancı uyruklular dâhil, çocuk işçilerin sayılarının belirlenmesi ve güvenilir veri tabanı oluşturulması,
- Çocuk işçilerin çalışma alanları ile çocuk işçiliğinin nedenlerinin belirlenmesi,
- Çocuk işçiliği istismarının önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması ile denetim yöntemlerinin belirlenmesi,
- İşgücüne katılan çocukların sağlık sistemine erişimine ilişkin sorunların araştırılması,
- Okula devam durumları ile okula devamlarının sağlanması için izlenecek yolların araştırılması,
- Mevzuatın eksik ve/veya uygulanmayan yönlerinin tespit edilmesi ve imzalamış olduğumuz uluslararası sözleşmelerin uygulanması için gerekli yasal düzenlemelerin belirlenmesi,
- Çocuk işçiliğinin önlenmesi ve çocuk haklarının korunması

konularında alınması gereken tedbirlerin tespiti amacıyla, Anayasanın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Ayhan İSLİPEHLİVAN
ADALET Milletvekili.

TACETTİN BAYIR
İZMİR Milletvekili

Mehmet Akif Hamzaçebi
İstanbul Milletvekili

Zünnur Altol

Hilmi Turgut
Hatay M.

Penal Sarıhan

Lale Keremiyik

Bursa

Ali Seker

Aylin Nazlıko Eren Erden
Antalya M.

Orhan Sarıbal
Bursa M.

Niyazi Nefkacı
Antalya

Cemal İzzet
Bursa M.

CHP

Orhan Sarıbal
Bursa M.

